

Den gode overgang - Skaber sammenhæng

Efteråret 2015 Rev. dec. 2017

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Den gode overgang - Skaber sammenhæng	1
Indledning	3
Overgangspædagogik	3
<i>Tryghed i overgangen</i>	4
<i>Overgangsaktiviteter</i>	4
<i>Videndeling</i>	5
<i>Overgangsperioden og 1. skoledag</i>	5
Samarbejde og organisering.....	5
<i>Samarbejdsprojekt - Natur og udeliv</i>	6
<i>Formelle krav</i>	7
Bilag	9
Bilag 1 Primærskoler og institutioner	9
Bilag 2 Pædagogiske læreplaner - indholdsplaner og undervisningstemaer	10
Bilag 3 Forældresamtaler daginstitution	10
Bilag 4 Overgange for børn med dansk som andetsprog	11
Bilag 5 Overgange for børn med særlige behov og særlige forudsætninger	12
Bilag 6 Udveksling af oplysninger	12
Bilag 7 Tidlig skolestart	13
Bilag 8 Udsat skolestart	13
Forslag til litteratur	15

Indledning

Børneperspektivet er centralt i Rudersdal kommunes arbejde med at skabe den gode overgang fra dagtilbud til skoletilbud. For børnene er der tale om en overgang, der er forbundet med store forventninger til alt det nye, der skal læres; de nye venner, de nye voksne, det nye der skal erfares m.m. For nogle er der også bekymringer forbundet med overgangen. Den Gode Overgang henvender sig til alle ledere og fagpersoner indenfor daginstitution og skole, da det er de professionelles opgave at sikre, at barnet oplever sammenhæng i overgangen, så overgangen bliver god, tryk og fuld af læring.

Grundlaget for samarbejdet er Børne- og Ungepolitikens tre værdier; læring, trivsel og sundhed. De tre værdiers pejlemærker er rammesættende for de professionelles tilgang til samarbejdet om Den Gode Overgang.

Den Gode Overgang skal desuden understøtte dagtilbudslovens og folkeskolelovens krav om, at personalet gennem samarbejde med hinanden og med forældrene sikrer en god overgang for alle børn i forbindelse med skift fra dagtilbud til skole.

I de følgende afsnit bliver overgangen fra børnehave til skole beskrevet. I beskrivelsen indgår der afsnit om pædagogik og tryk i overgangen, krav om et fælles pædagogisk samarbejdsprojekt samt en revideret oversigt over formelle krav i forbindelse med skolestart.

Overgangspædagogik

Børnehave og skole skal samarbejde om en pædagogik, der sikrer, at børn oplever sig selv som kompetente. Nedenstående temaer er centrale at forholde sig til i en overgangspædagogik, der tager sit udgangspunkt i børneperspektiv.

- Overgangspædagogikken skal operere i barnets nærmeste udviklingszone. Det betyder, at der ikke kun fokuseres på, hvad barnet aktuelt kan, men også på, hvad det er på vej til at mestre, og hvem det er på vej til at blive.
- Overgangspædagogikken skal bevæge sig i feltet mellem leg og læring. Legen spiller stadig en betydningsfuld rolle for det skolestartende barns læring.
- Overgangspædagogikken skal forberede barnet på at tage afsked med det/dem, der forlades. Det betyder, at barnets kompetence til at forlade det kendte og turde det nye, skal forstærkes. Man kan eksempelvis bygge på barnets tidligere erfaringer med overgange. Dette gælder såvel i børnehave og i skole.

Tryghed i overgangen

For at barnet oplever en god overgang, har det brug for tryghed¹. Følgende faktorer understøtter tryghedsfølelsen i forbindelse med overgangen:

- At børnene oplever et ubrudt læringsforløb med kobling mellem tidligere og ny læring
Det betyder, at barnet oplever indholdsmæssige koblingspunkter mellem det tidligere og det nye, hvor der kan dannes bro mellem tidligere og ny læring og understøtte barnets oplevelse af egen formåen. Barnet kan herved opleve sig kompetent allerede fra start.
- At børnene danner relationer med kommende kammerater
At have følgeskab med kammerater/venner har betydning for børnenes oplevelse af at kunne mestre de udfordringer, der er forbundet med overgang til skolestart.
- At børnene føler sig fortrolige med skolens fysiske rammer
Når børnene kender de fysiske rammer øger det tryghedsfølelsen. Det betyder også at det skolestartende barn oplever tryghed på områder, hvor der typisk er mindre voksenkontakt end i børnehaven, fx på skolens legeplads.
- At børnene oplever sig selv som kompetente og har følelsen af at høre til ved at lære regler og normer for adfærd i det nye miljø med hjælp fra de professionelle eller andre børn i skolen. At kende reglerne og normerne øger følelsen af at høre til og hindrer misforståelser og eksklusion. På den måde kan barnet agere hensigtsmæssigt og opleve succes allerede i starten i de nye sammenhænge.
- Samarbejde mellem forældre og professionelle
At der er et professionelt og positivt samarbejde mellem forældre og de professionelle giver tryghed til barnet.

Overgangsaktiviteter

Overgangsaktiviteter forbinder den pædagogiske praksis i børnehaven med den pædagogiske praksis i skolen og skal tage højde for ovenstående tryghedsfaktorer og for temaerne i overgangspædagogik.

Aktiviteterne forbereder barnet på overgangen. Det kan være at etablere relationer til kommende skolekammerater, eventuelt få en storven, at barnet får de første erfaringer med skolens fysiske rammer og etablerer relationer til skolens voksne.

Aktiviteterne skal sikre sammenhæng mellem læreplanstemaer i daginstitutionen, indholdsplaner i SFO, fælles mål i 0. klasse og fælles mål i første klasse². Et af redskaberne er Sprogvurderingen, der foretages med udgangspunkt i det samme materiale i børnehaven og skolen.

¹ "Skolen – set fra børnehaven" Børns forventninger til og forestillinger om skolen + "Samarbejde om det skolestartende barn" Inge Schoug Larsen, 2014, s. 68f

² Bilag 2.

Videndeling

For at overgangspædagogikken kan blive udmøntet i et samarbejde er videndeling mellem pædagoger og lærere nødvendigt. Der er forskellige muligheder for, hvordan videndeling kan foregå. Det kan være i form af:

- temaaftener med fokus på generelle temaer som inklusion, forældresamarbejde, pædagogisk IT og medielæring
- fagmøder med fokus på faglige temaer som brobygningen mellem indholdsplaner og fælles mål

Overgangsperioden og 1. skoledag

I Rudersdal kommune starter børnene i skole den 1. maj, da SFO anses som en del af skolen. Ud fra et børneperspektiv foregår overgangen fra børnehaven til skolen den dag, hvor børnene oplever, at de indfinder sig på skolens matrikel.

Det er skolens opgave at sikre, at børnene ikke oplever overgangen mellem SFO og 0. klasse som en særskilt overgang, men at børnene derimod oplever kontinuitet i dagens indhold og organisering allerede fra 1. maj.

Overgangsperioden kan inddeles i forskellige tidsintervaller med forskellige tovholdere:

- Januar og februar: I denne periode foregår overgangsaktiviteterne primært i børnehaven
- Marts, april, maj og juni: I denne periode samarbejdes der om udmøntning af fem fælles mål, se næste afsnit
- Juli og august: I denne periode foregår overgangsaktiviteterne primært i skolen

Samarbejde og organisering

Overgangspædagogikken skal udmøntes i et pædagogisk samarbejdsprojekt, hvor der samarbejdes om at sikre børnenes overgang fra børnehaven til skole³. De samarbejdende parter er beskrevet i bilag 1.

Overgangspædagogikken skal udfoldes i månederne før og efter skolestart, men nærværende beskrivelse fokuserer især på månederne: marts, april, maj og juni. Projektet skal for daginstitutionen foregå i marts og april måned, for skolen i maj og juni måned.

Projektet skal tage udgangspunkt i et fælles tema og de fem nedenstående mål, hvis sigte er at styrke samarbejdet om børnenes overgang fra børnehaven til skole. Temaet er "Natur og udeliv" og er gældende for alle daginstitutioner og skoler. Temaet er gældende i to år og evalueres årligt i et samarbejde mellem forvaltning og de samarbejdende daginstitutioner og skoler (se bilag 1).

I samarbejdsprojektet "Natur og udeliv" skal der arbejdes med 5 fælles mål:

- At børnene oplever kobling mellem tidligere og ny læring
- At børnene danner relationer med kommende kammerater/venner
- At børnene føler sig fortrolige med skolens fysiske rammer
- At børnene oplever sig selv som kompetente og har følelsen af at høre til
- At børnene medbringer en genstand fra samarbejdsprojektet til skolen⁴

³ Skabelon til projektplan <http://intranet/Omraader/Boerneomraadet/Skabeloner%20og%20tjeklister/Skabeloner%20for%20projektplan.aspx>

⁴ En genstand kan fx være: foto, tegning, symbol og meget andet.

Samarbejdet ligger i omsætning af målene, som kan have forskelligt fokus for hhv. daginstitution eller skole. Det forudsættes ikke, at medarbejdere skal deltage i hinandens praksis, udover de traditioner der allerede arbejdes med via besøgsdage, deltagelse i hinandens projekter o. lign.

Ansvar for samarbejdsprojektet påhviler områdeledere, skoleledere og de selvejende institutionsledere. Uddelegeres opgaven, skal beslutningsniveau - herunder brug af ressourcer - være afklaret.

Samarbejdsprojekt - Natur og udeliv		
Mål	Konkretisering af mål	Eksempler på overgangsaktiviteter
At børnene oplever kobling mellem tidligere og ny læring	Aktiviteterne skal tage udgangspunkt i tidligere læringsforløb og bygge ovenpå. Aktiviteterne skal gøre børnene bevidste om eget læringsforløb.	At tale med børn om hvad de er gode til, og hvad de kan øve sig i. At bygge bro mellem tidligere og nye oplevelser sammen med børnene.
At børnene danner relationer med kommende kammerater/venner	Alle børn skal opleve aktiviteter sammen med kommende skolekammerater/venner. Alle børn skal opleve at blive støttet i at forlade det kendte og turde det nye.	Børn der skal på samme skole, på tværs af institutioner kan samles til fælles aktiviteter. Børn får en storeven på deres nye skole.
At børnene føler sig fortrolige med skolens fysiske rammer	Alle børn skal inviteres til at besøge skolen inden 1. maj. Aktiviteter der inddrager skolens fysiske rammer. Aktiviteter der giver børnene tryghed i at spørge/bede om hjælp til at finde sig til rette.	Orienteringsløb på skolen. Børn skal møde de voksne på skolen.
At børnene oplever sig selv som kompetente og har følelsen af at høre til	Aktiviteterne skal sikre at alle børn lærer regler og normer for adfærd, så børnene ved, hvad der forventes af dem i skolen. Aktiviteterne skal sikre at alle børn bidrager til og oplever sig som en del af fællesskabet. De voksne skal have kendskab til børnenes forudsætninger for deltagelse i fællesskaber.	Indarbejde regler og normer på forskellig vis via leg- og læringsaktiviteter og feedback. Skabe situationer, hvor børnene lærer at koncentrere og fordybe sig, vente på tur, have styr på tøj og madpakke.
At børnene medbringer en genstand fra samarbejdsprojektet til skolen	De medbragte genstande inddrages som en del af børnenes fortællinger om deres oplevelser i forbindelse med samarbejdsprojektet.	De voksne i skolen inddrager genstanden som en del af overgangsaktiviteterne i skolen.

Formelle krav

Året før skolestart

Måned	Aktivitet
Maj – august Forældresamtale for næste års skolestartere (Dagtilbud)	Alle daginstitutioner skal benytte Hjernen & Hjerterets Dialogvurdering og Sprogvurdering til som grundlag for forældresamtalerne. Til samtalen skal der også fokuseres på, hvilke områder der skal arbejdes med både i børnehaven og i hjemmet, og der skal udarbejdes fokuspunkter, der gælder det kommende år. Se generel beskrivelse i Bilag 3.
Maj – august Børn hvor forældre og dagtilbud har overvejelser ift. skolestart (Dagtilbud)	Overvejelser i forbindelse med skolestart drøftes på et indsatsmøde med henblik på tværfaglig rådgivning. PPR kan bidrage med rådgivning i forhold til barnets sidste år i børnehaven samt overgang til skolen.
Juni Hvert andet år udmelding af fælles tema	Områdecheferne udmelder det toårige tema for samarbejdsprojektet.
September Evaluering af samarbejdsprojekt (Forvaltning)	De samarbejdende parter/projektejere evaluerer samarbejdsprojektet sammen med forvaltningerne.
Oktober/November Informationsmøde på skolerne (Skole)	Skolerne inviterer forældre i distriktet til informationsmøde.
November/December Digital indskrivning (Forældre og skole)	Forældre indskrives digitalt via Rudersdal Kommunes hjemmeside.
Tidlige skolestartere (Forældre og skole)	Skoleparathedsvurdering for tidlige skolestartere. Proceduren kan ses på Bilag 7 og Rudersdal Kommunes hjemmeside.
Udsættelse af skolestart (Forældre, PPR, Skole)	Hvis et barns trivsel og udvikling har medført henvisning til PPR i løbet af børnehavetiden, er PPR med til at vurdere om barnet er skoleparat. Skoleområdet sender samlet oversigt over skoleudsatte børn til Børneområdet og Pladsanvisning inden 1. marts. Se beskrivelse i bilag 8.
Januar/Februar Dialogmøde for børn med særlige behov i forbindelse med skolestart, hvor PPR er involveret (PPR og Skole)	Der afholdes dialogmøde mellem forældre, dagtilbud og skole vedrørende børn med særlige behov med fokus på overlevering til skole. Det er tovholder i 2. led/PPR, som har ansvaret for at invitere til dialogmøde. Deltagere er: Forældre, PPR, dagtilbud og skole. Se bilag 5.
Januar/april Forældresamtale (Dagtilbud)	Dialogvurderingen og en eventuel opfølgning på Sprogvurderingen (foretaget i maj-august) i Hjernen & Hjerteret er grundlag for forældresamtalerne i alle daginstitutioner. Barnets vurderinger overføres automatisk til skolen i form af børneprofilen. Eventuelle aktive fokuspunkter fra forældresamtalen bliver tilgængelige for skolen, når forældrene har givet et skriftligt samtykke. Læs mere om sprog- og dialogvurdering i den generelle beskrivelse, se Bilag 3.
Generel information om børnene (Dagtilbud)	Udmøntes lokalt efter aftale mellem børnehave og skole.

Dialogmøde for forældre med tosprogede børn (Skoleområdet)	I april afholder Skoleområdet et dialogmøde for forældre til de skolestartere med dansk som andetsprog, der har behov for supplerende støtte i dansk.
Maj Skolestart	Børnene begynder i skole d. 1. maj. Børneprofilen og resultater fra daginstitutionerne er tilgængelige, når børnene er indskrevet på skolen. Skoleområdet opretter alle børn med eget uni-login.
August Orienteringsmøde for tosprogede i modtageklasse (Skole)	I august vil forældre til tosprogede børn, som skal begynde i modtagelsesbørnehaveklasse, blive indkaldt til et orienterende visitationsmøde med en tosprogskonsulent.
September Sprogvurderinger af alle børn i 0. klasse	Børnehaveklasselederne laver sprogvurderinger fra Hjernen & Hjertet på alle børn inden efterårsferien. De børn, der i gruppeprøven opnår et resultat i "fokuseret" eller "særlig indsats", bliver også sprogvurderet med den individuelle sprogvurdering

Bilag

Bilag 1 Primærskoler og institutioner

Oversigten er styrende for, hvem der samarbejder om et samarbejdsprojekt. Skoler kan opleve at modtage børn fra andre daginstitutioner, end oversigten viser. Derfor er det vigtigt, at personalet på andre skoler end primærskolen er opmærksomme på, at der kan være børn, der møder i skole med andre oplevelser og erfaringer fra børnehaven end flertallet. På samme måde anbefales det, at personalet i daginstitutionerne orienterer sig mod de samarbejdsaktiviteter og -aftaler, der indgås mellem de øvrige primærskoler og daginstitutioner for at understøtte en god overgang for de børn, der skal til en anden skole end primærskolen.

Skoleleder og områdeleder indgår rammeaftale i forhold til de formelle krav, inklusive besøgsdage. Rammeaftale sendes til selvejende institutioner til orientering.

Områdeinstitution	Primær skole	Selvejende institution	(Privat institution)
Birkehaven			
Bakkevej	Høsterkøb skole	Skovstjernen	(Gøngehesten)
Børnehuset Sjælsø			
Kastaniebakken	Toftevangskolen	Kejlstruplund	
Smørhullet			
Rudegårds Allé	Sjælsøskolen		
Hestkøb			
Abildgården	Bistrupskolen	Fredsholm	(Sommerfuglen (R. Steiner))
Birkemosen			
Bistrup have			
Lyngborghave	Birkerødskole		(Montessori)
Pilegården			
Stenhøjgårdsvej			
Holte			
Dronninggård børnehus	Dronninggårdskolen	Myretuen	
Elverhøj			
Karethen			
Mølleåen	Ny Holte skole	Vængebo	
Ravneholm			
Skovlyhuset			
Søvej	Skovlyskolen	Skovmærket	
Vangebovej	Vangeboskolen		
Bøgebakken			
Bøgehøjen	Trørødskolen	Ellesletten	
Flintehøj			
Frederik Clausens Vænge			
Gøngehuset	Vedbæk skole	Vedbæk børnehus	
Mariehøj			
Mælkebøtten			
Troldehøj	Nærum skole	Skyttebjerg	(Tryllefløjten)
Trørød børnehus		Honningkrukken	
Tudsen		Nærum menighedsbørnehave	

Bilag 2 Pædagogiske læreplaner - indholdsplaner og undervisningstemaer

Aktiviteterne, som foregår i børnehaven og skolen, skal bygge ovenpå hinanden og udvide hinanden. Børnene skal have mulighed for at koble tidligere erfaringer på aktiviteterne.

Temaer i børnehavens pædagogiske læreplaner	Indholdsplaner SFO	Fælles mål i børnehaveklassen	Fælles mål i 1. klasse
Sproglig udvikling	Sproglig udvikling	Sproglig udvikling	Dansk Kristendomskundskab
Naturen og naturfænomener	Natur, klima og miljø	Natur og naturfaglige fænomener	Natur/teknik Matematik
Kulturelle udtryksformer	Kulturelle udtryksformer	Det praktisk musiske	Billedkunst Musik
Krop og bevægelse	Krop og bevægelse	Bevægelse og motorik	Idræt
Alsidig personlig udvikling	Barnets alsidige udvikling	Samvær og samarbejde	Alsidig udvikling
Sociale kompetencer	Barnets alsidige udvikling	Sociale færdigheder	Sociale færdigheder
	Fritidsliv		

Bilag 3 Forældresamtaler daginstitution

Daginstitutionerne benytter både Dialog- og Sprogvurdering fra Hjernen & Hjertet som grundlag for den årlige forældresamtale. Inden samtalen besvarer både forældre og personale det samme dialogvurderingsskema. Sprogvurderingen udfyldes kun af personalet.

Dialogvurderingen bygger på et spørgeskema, hvor de pædagogiske læreplanstemaer samt spørgsmål om relationer danner basis for tegn på barnets udvikling, trivsel og læring.

Der vurderes ud fra;

- *Kan ikke endnu*, betyder, at barnet hverken selv eller med aktiv støtte og hjælp fra en anden mestrer læringsmålet. Barnet viser en meget begrænset aktiv interesse og overlader initiativet til en anden eller opgiver, fordi det ikke kan.
- *Kan med hjælp fra en anden*, betyder, at barnet er afgørende afhængigt af, at nogen hjælper det. det kan være et andet barn eller en voksen som vejleder, holder, støtter, inspirerer eller hjælper aktivt til.
- *Kan næsten selv*, betyder, at barnet i kraft af egen indsats er på vej til at nå læringsmålet. Barnet træner og øver sig og har i den forbindelse ikke brug for hjælp fra andre.
- *Kan*, betyder, at barnet mestrer læringsmålet sikkert.

Alle børn, der skal i skole, sprogvurderes med Sprogvurderingen. Sprogvurderingen gennemføres i maj-august året inden skolestart.

Hvis Sprogvurderingen viser behov for fokuseret indsats, udarbejdes en indsatsplan, som der skal arbejdes med frem til skolestart. Indsatsplanen skrives i Sprogvurderingens notatpunkt "fokuspunkter".

Skolen får adgang til den seneste sprogvurdering, når barnet er startet på skolen⁵. Skolen kan se barnets fokuspunkter, hvis børnehuset har registreret forældresamtykke i systemet og fokuspunktet står markeret som *Aktivt* i systemet.

Bilag 4 Overgange for børn med dansk som andetsprog

Overlevering ved skolestart

Generelt videregiver daginstitutionen de seneste indsatsplaner til barnets kommende skole - husk at orientere forældrene. Den senest gennemførte sprogvurdering og dialogprofil overgår automatisk til skolen. Hvis Suppleringskemaet⁶ er benyttet, skal dette sendes på mail til skoleområdets tosprogskonsulent, som sørger for, at skemaet kommer i barnets portefølje i Meebook.

Distriktsskole - Modtagerklasse

Generelt starter børn der har gået i daginstitution i deres distriktsskole, med mindre særlige forhold gør sig gældende, fx at barnet er traumatiseret eller særligt sårbart pga. problemstillinger i familien.

Skoleområdets tosprogskonsulent vurderer og beslutter dette.

Det er modtagerklasser på Trørøds skolen og Toftevangskolen.

Sprogvurdering

Opgaven med de flersprogede børns tilegnelse af dansk ligger indenfor det generelle og fokuserede sprogarbejde i børnehuset.

Barnet skal have været minimum 6 – 12 måneder i Danmark inden sprogvurdering gennemføres.

Suppleringskemaet bruges når:

1. barnet i den almindelige sprogvurdering vurderes til fokuseret eller særlig indsats
2. barnet i forbindelse med skolestart har været kortere tid i landet end 6 – 12 mdr.

Suppleringskemaets spørgsmål giver en god fornemmelse for barnets sproglige udvikling - også på modersmålet.

Skoleudsættelse for flygtningebørn

Børn, som kommer til landet senere end 1. januar, ser vi gerne fortsætter i børnehaven et år til. Dette løses i en dialog med barnets forældre. Såfremt familien følger anbefalingen og lader barnet blive i børnehaven et år til, skal der søges om skoleudsættelse ved indskrivning i børnehaven. Børneområdet orienterer Pladsanvisningen om, at barnets forventede skolestart er det efterfølgende år, og sørger for at familie og daginstitution er oplyst om proceduren.

De flygtningebørn, som allerede går i institution, og hvor der er tvivl om, hvorvidt de er skoleparate, vil Børneområdet kontakte de pågældende daginstitutioner året inden barnets skolestart, for sammen med daginstitution og forældre at vurdere, om en eventuel udsættelse af skolestart vil være bedst for barnet. Børneområdet sender en liste til skoleområdets tosprogskonsulent med navne på børn, der skal begynde i skole, og på de børn, hvis skolestart udsættes. Listen sendes ud i ultimo november/primus december.

⁵ Dog ikke privatskoler eller skoler udenfor kommunen.

⁶ Tidligere "Flersprogede børn og supplerende oplysninger"

Bilag 5 Overgange for børn med særlige behov og særlige forudsætninger

Udviklingsmuligheder fremmes hos børn og unge igennem en tidlig helhedsorienteret, koordineret og tværfaglig indsats med henblik på at fremme det enkelte barns muligheder.

Indsatsen fokuserer på de børn, der har særlige behov i børnehaveperioden. De vurderes løbende dels med henblik på at sikre, at de får et relevant tilbud, der løbende målrettes behov og udvikling – dels for at sikre tilbuddet så længe, det er relevant.

I forbindelse med skolestart skal børnehaven i samarbejde med PPR allerede året inden starten indkalde til dialogmøde, hvor der tages særlig stilling til barnets fremadrettede behov, herunder stilling til evt. yderligere relevante undersøgelser.

Børn, der skal udredes i børnepsykiatrien, skal undersøges af en psykolog fra PPR, inden de henvises til udredning. Denne proces skal begyndes minimum et år inden skolestart.

I november/december visiteres barnet af PPR til den relevante støtte/skoleforanstaltning, såfremt der er behov for skoleplacering i specialtilbud.

Skal barnet starte i almindelig skole afholdes der i januar/februar dialogmøde på den kommende skole, hvor mødets fokus er overlevering og overgang til skole.

Generelt om overgang til skole

Det er afgivende PPR-medarbejdere som er ansvarlige for at arrangere dialogmøde på kommende skole. På mødet deltager forældre, institution, afgivende PPR medarbejdere, relevante deltagere fra skole og kommende PPR-medarbejdere. Formålet er at klæde skolen på til at modtage barnet og løfte indsatsen videre. Mødet afholdes i januar/februar måned.

Forældrene skal give tilladelse til at dette møde afholdes. (For PPRs oplysninger gælder at forældrene skal give lov til at PPR-materiale videregives til skolen og de kommende PPR-medarbejdere.)

Bilag 6 Udveksling af oplysninger

De skriftlige beskrivelser af børn i forbindelse med overgange, som Rudersdal Kommune anvender, beskriver barnets kompetencer og potentialer og evt. andre erfaringer til gavn for barnets videre trivsel og udvikling.

Dette materiale er kendt for forældrene, som også medvirker til udfyldelsen af det.

I forbindelse med forældrenes udfyldelse af Børneområdets dialogvurdering og sprogvurdering indhentes der samtidig skriftligt samtykke til, at aktive fokuspunkter må overleveres til skolen. Resultaterne fra Dialogvurderingen og Sprogvurderingen overføres automatisk i børneprofilen.

Ønsker forældrene ikke at udfylde Dialogvurderingen, kan man til en forældresamtale drøfte, hvad de vil give samtykke til der kan videregives til skolen.

Generelt om samtykke

Der er fastsat en række krav til det samtykke, forældrene skal have mulighed for at give:

- Samtykket skal være skriftligt
- Samtykket skal indeholde information om, hvilken type oplysninger der må videregives til hvem og til hvilket formål
- Samtykket gælder for et år og skal herefter indhentes igen

Hvis daginstitutionen ikke kan få samtykke

Vil forældrene ikke give samtykke til videregivelse af beskrivelse/oplysninger til barnets kommende skole, skal man benytte Indsatsmøderne til en kvalificering af ens bekymring for barnet i forhold til skolestart. Dvs. en drøftelse af hvilke forhold der er nødvendige at formidle til skolen for, at skolen kan udføre sit arbejde. Husk anonymisering af drøftelsen.

Foreligger der ikke samtykke kan der mellem børnehave og skole drøftes personlige⁷ forhold, hvis det er af betydning for skolens arbejde. Dvs. oplysningerne skal være nødvendige for at skolen kan udføre sit arbejde. Personlige oplysninger er fx:

- *Familiemæssige forhold. Fx hvem af forældrene der har forældremyndigheden*
- *Barnets uddannelsesforhold*
- *Sociale problemer, der ikke kan betragtes som store. Fx at barnet er meget overladt til sig selv i hjemmet*
- *Lettere adfærdsproblemer hos børn, fx. at et barn har vanskeligheder med at skabe legerelationer*

Serviceovens § 49 a kan ikke bruges i forbindelse med møder mellem skoler og dagtilbud om børn, der skal starte i skole.

Bilag 7 Tidlig skolestart

Et barn skal efter forældrene anmodning optages i børnehaveklasse i det kalenderår, hvor barnet inden 1. oktober fylder 5 år, hvis det må antages at kunne følge undervisningen⁸.

I forbindelse med spørgsmålet om tidlig skolestart tilbydes forældrene en samtale med en skoleparathedsvurdering. Beslutningen om tidlig skolestart træffes af skolens leder efter samråd med forældrene. Skolens leder afgør efter en konkret vurdering, om et barn er tilstrækkeligt modent til, at tidlig optagelse i børnehaveklassen kan finde sted.

Bilag 8 Udsat skolestart

Børnehaveklassen er obligatorisk og undervisningspligten er 10 år. Undervisningspligten indtræder den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år. Det vil ikke være muligt at søge om skoleudsættelse alene på baggrund af daginstitutionens egne vurderinger eller forældrenes ønske. Daginstitutionen kan ikke henvise børn til PPR alene med henblik på vurdering af skoleudsættelse.

⁷

http://intranet/Omraader/Skole%20og%20Familie/Forebyggelse_raadgivning/Projekt_Tidlig_Indsats_og_Forebyggelse.aspx

<http://socialstyrelsen.dk/udgivelser/dialog-om-tidlig-indsats>

⁸ Folkeskoleloven § 37 (med bemærkninger)

Hvis der efter forældresamtale i institutionen i maj/juni året inden skolestart er tvivl om skolestarten, kan dette drøftes på efterfølgende indsatsmøde med henblik på tværfaglig rådgivning. PPR kan bidrage med rådgivning i forhold til barnets sidste år i børnehaven samt overgang til skolen.

Hvis et barns trivsel og udvikling har medført henvisning til PPR i løbet af børnehavetiden, er PPR med til at vurdere om barnet er skoleparat. Hvis skolestart udsættes skal børnehaven i samråd med forældre, evt. ressource team og PPR udarbejde en indsatsplan for barnet. Indsatsplanen skal have fokus på at styrke barnets kompetencer i forhold til den kommende overgang til skole.

Børn der er optaget i skolen og er i den skolepligtige alder kan ikke visiteres tilbage til daginstitutionen med mindre der er helt ekstraordinære grunde og at der er en helt entydig anbefaling fra PPR.

Skoleudsættelse – Indsatsplan

Indsatsplanen tager udgangspunkt i de kriterier, der har ført til skoleudsættelsen. Der skal beskrives indsatser og tiltag, der har til mål at støtte barnets udvikling i forhold til disse kriterier.

Derudover skal indsatsplanen skærpe opmærksomheden på, hvordan der skal arbejdes med hele børnegruppen, således at der skabes optimale udviklings- og læringsmuligheder for det skoleudsætte barn. Områdeleder/den selvejende institutionsleder har ansvaret for, at der udarbejdes indsatsplaner, samt at der følges op på indsatserne. *Indsatsplanen findes på Pædagogens Skrivebord.*

Indsatsplan i forhold til (barnets navn – børnegruppens navn)

Mål for barnet (ift. de kriterier, der danner baggrund for skoleudsættelse)	Tiltag ift. fælleskabet (Hvordan arbejdes der med hele børnegruppen?)	Tiltag ift. det individuelle barn (Hvordan understøttes barnet i sin udvikling?)	Aftaler med forældrene (ift. mål)	Evaluering (ift. mål)

Dato for opfølgende evaluering, formulering af nye mål og tiltag _____

Forslag til litteratur

"Samarbejde om det skolestartende barn" Inge Schoug Larsen

"Klar Parat Skolestart"

<https://www.eva.dk/dagtilbud/bakspejlet/bakspejlet-temahaefte-2015-overgang-fra-bornehave-til-skole/klar-parat-skolestart/view?searchterm=None>

"Skolen – set fra børnehaven" Børns forventninger til og forestillinger om skolen

Børnerådets Minibørnepanel <http://www.boerneraadet.dk/media/30303/Boernehaveboerns-forventninger-til-skolestart.pdf>

"Dialog om tidlig indsats"

<http://socialstyrelsen.dk/udgivelser/dialog-om-tidlig-indsats>

"Projektplan" inkl. beskrivelse af roller, funktioner og evalueringsmodeller.

<http://intranet/Omraader/Boerneomraadet/Skabeloner%20og%20tjeklister/Skabeloner%20for%20projektplan.aspx>